

Tsunami-geldstromen

De vloedgolf die veel Aziatische kustgebieden teisterde heeft gezorgd voor grote stromen aan hulp gelden. Een goed beheer daarvan is cruciaal. "We kunnen ons geen vraagtekens veroorloven over wat met deze ongekend grote donaties gebeurt", zei Jan Egeland, topcoördinator 'hulp' van de Verenigde Naties, onlangs in Geneve. De volkerenorganisatie is daarom bezig met de voorbereiding van een verbeterd, real-time, online *financial tracking*-systeem om de financiële hulpstromen, 'van toezegging tot werkelijke uitgave', vast te leggen en te volgen, zo meldt de Britse *Financial Times*. Zowel overheden als individuele gevers moet daarmee kunnen volgen wat er met het geld gebeurt. PricewaterhouseCoopers is bij de opzet betrokken als (gratis) adviseur.

Fraudeofficier: 'Werk eens een tijdje voor de publieke zaak'

Op 24 december 2004 publiceerde NRC Handelsblad een interview met officier van justitie Hendrik-Jan Biemond. Deze 'fraudeofficier' sprak over zijn plannen en ideeën en noemde daarbij ook enkele malen accountants.

Referend aan zijn voor velen verrassende eigen overstap van de commerciële advocatuur naar het Openbaar Ministerie in 2002 pleit hij ervoor dat zo'n stap normaler zou worden: "Ik zou bij deze graag de oproep willen doen aan al die mensen bij advocatenkantoren, uit de accountancy of bij de grootbanken: werk eens een tijdje voor de publieke zaak. *Serve your country for a while*, in Amerika is dat heel normaal."

Verder vindt hij dat het grotere gewicht dat na de code Tabaksblat aan het audit committee is toebedeeld, moet doorwerken in de positie van de accountant.

"Ik vind wel dat je dan consequent moet zijn. Dat de externe accountant bijvoorbeeld rechtstreeks aan dat audit committee moet rapporteren en niet aan de raad van bestuur, zodat er niet het risico ontstaat dat zo'n accountant te veel met het bestuur van de onderneming mee gaat denken."

'De Jeroen van der Veer-prijs voor overschatte reserves gaat naar Patrick Kluivert.'

Corporate governance-specialist Paul Frentrop in zijn column in FEM Business.

'Marktconcentratie gevaarlijke tijdbom'

De toenemende concentratie in de internationale accountancymarkt is een probleem en heeft de speciale aandacht van de Europese Commissie. Dat zei Alexander Schaub, directeur-generaal Interne Markt van de Europese Commissie, in december 2004 tijdens een door de Europese Federatie van accountantsorganisaties (FEE) georganiseerde conferentie *The new era for auditing*. "Twaalf jaar geleden spraken we nog van de big eight, nu van de big four", stelde Schaub, die sprak van een 'controversieel' onderwerp.

"Sommige grote bedrijven maken tegelijkertijd gebruik van al deze kantoren, voor verschillende diensten. Kan onafhankelijkheid worden behouden? Die vraag is moeilijk te beantwoorden, maar wet- en regelgevers zullen de concentratie in de audit-sector nauwkeurig moeten volgen." Volgens een bericht in de Britse krant *The Guardian* sprak Schaub van "een gevaarlijke tijdbom".

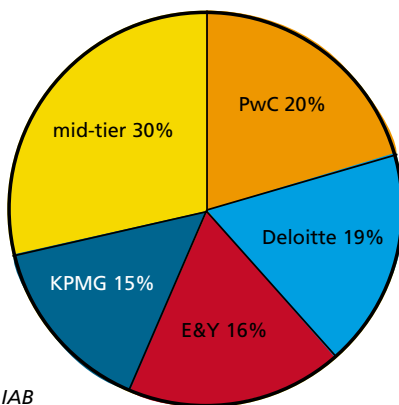
Succesvol jaar KPMG

De omzet van KPMG Nederland steeg het afgelopen boekjaar met 1,5 procent tot € 569 miljoen. Per persoon bedroeg de stijging 6,6 procent. Het resultaat (voor belasting) steeg zelfs met 19,3 procent, tot € 91,7 miljoen. KPMG verklaart dit vooral uit kostenbeheersing, een hogere arbeidsproductiviteit en rationalisering van onderrenderende activiteiten.

De audit-praktijk groeide met 5,3 procent naar € 283 miljoen, de belastingadviespraktijk met 4,2 procent naar € 135 miljoen. De adviesomzet groeide met 0,4 procent naar € 151 miljoen. Bestuursvoorzitter Ben van der Veer heeft voor komend jaar hoge verwachtingen. "De eerste signalen van economische groei zijn zichtbaar. Bij zowel grote als middelgrote ondernemingen, maar ook in de (semi)overheid en not-for-profit sector trekt de vraag aan."

Marktaandeelen wereldwijd

De totale wereldmarkt voor accountancy groeit en bedroeg in 2004 bijna negentig miljard dollar. Nog opvallender: ook het omzetaandeel van de big four neemt toe, in 2004 met drie procent tot zeventig procent. Het marktaandeel van de tien grootste middelgrote kantoren - waar veel werk in verband met SOx 404 (interne beheersing) naartoe vloeit - stabiliseerde wereldwijd op twintig procent. Opvallende verschillen zijn er wel. Zo steeg de omzet van SC International met 25 procent, van Grant Thornton met twintig procent, en van HLB International met achttien procent.

Bron: IAB

's Werelds grootste

Uit de jaarlijkse survey van International Accounting Bulletin blijkt ook weer eens wat 's werelds grootste accountantskantoren zijn. Het kwartet megakantoren - waarbij PricewaterhouseCoopers de koppositie overnam van Deloitte - is ook voor Nederlandse lezers geen verrassing. BDO's vijfde positie evenmin. Opvallend is wel de relatief prominente positie van Grant Thornton op zeven, een kantoor dat in Nederland (Arenthals Grant Thornton) een bescheiden veertiende plaats bekleedt.

Top 15 accountantskantoren 2004

	Omzet (\$ m)	Groei (%)	Audit & Accounting	Belasting-Advies	Management consulting	Corporate finance	Corporate recovery/insolvency	Overig
PricewaterhouseCoopers	17.600,0	11	53	27	20	-	-	-
Deloitte Touche Tohmatsu	16.400,0	9	-	-	-	-	-	-
Ernst & Young	14.500,0	11	62	29	-	-	-	9
KPMG	13.500,0	15	-	-	-	-	-	-
BDO International	3.017,5	13	58	21	5	5	4	7
RSM International	2.128,0	2	42	26	15	-	-	17
Grant Thornton	2.092,0	20	53	23	8	5	5	6
Baker Tilly International	1.815,0	17	48	26	10	3	3	10
Moore Rowland International	1.794,0	4	46	28	17	2	1	6
Horwath International	1.788,7	14	44	23	19	2	2	10
Nexia International	1.608,0	9	41	29	4	6	-	20
Kreston International	1.308,4	16	-	-	-	-	-	-
Fiducial International	1.238,0	1	60	15	10	-	-	15
PKF International	1.173,6	6	43	22	19	-	10	6
HLB International	1.149,2	18	51	22	12	5	5	5

Bron: IAB

NIVRA, XBRL en assurance

Het elektronisch beschikbaar stellen en uitwisselen van (met name) financiële informatie zal verregaande consequenties hebben voor het accountantsberoep. Accountants zullen ermee te maken krijgen in hun rol als dienstverlener, controleur, adviseur en assurance provider. De Nederlandse overheid heeft medio 2004 het Nederlands Taxonomie Project gestart met als doel het ontwikkelen van een Nederlandse XBRL-taxonomie, die overheid en bedrijfsleven in 2007 kunnen gebruiken voor de elektronische uitwisseling financiële gegevens (jaarrekeningen), belastingaangiften, opgaven voor het CBS en premieheffing werknemersverzekeringen. De Nederlandse taxonomie is een belangrijke stap in de verdere ontwikkeling van vormen van elektronische verantwoording van bedrijven.

Het NIVRA is, als één van de ketenpartners in dit project, gevraagd zich te buigen over de assurance-aspecten die onder meer verbonden zijn met het digitaal deponeeren van jaarrekeningen. Het NIVRA is van opvatting dat de audit-, control- en assurance-problematiek vraagt om een internationale aanpak en internationale oplossingen die passen binnen de internationale regelgeving (International Standards on Auditing), en heeft zich het afgelopen jaar ingespannen om dit onderwerp op de internationale agenda van de International Federation of Accountants (IFAC) te plaatsen. Ook IFAC is overtuigd van het belang van XBRL. Eind 2004 heeft het NIVRA zich bereid verklaard in dit verband de leiding op zich te nemen. Op dit moment wordt internationaal overlegd over de verdere aanpak. Nederlandse belanghebbende partijen en accountantskantoren zullen bij de aanpak en uitwerking worden betrokken (zie ook pagina 32).

Big four kieskeuriger met klanten

De vier grote accountantskantoren in de Verenigde Staten nemen in een ongekend hoog en toenemend tempo afscheid van 'riskante' klanten. Sinds de Enron-nachtmerrie nam het aantal 'terugtrekkingen' door de big four toe van achttien procent van het totaal in 2001, tot 34 procent in 2004. Dat blijkt volgens een bericht van *AccountingWEB.com* uit cijfers van het onderzoeksbureau Audit Analytics. Alleen al in de eerste drie kwartalen van 2004 namen de big four afscheid van 157 Amerikaanse controleklanten. Personeelsgebrek als gevolg van de Sarbanes-Oxley Act uit 2002 is de meest genoemde reden. Door de grote hoeveelheid extra werk die dat met zich meebrengt kunnen en moeten de kantoren zich concentreren op bedrijven waar de audits relatief het meest efficiënt en soepel kunnen worden uitgevoerd. Daarnaast wordt scherper gekeken naar klanten waar mogelijk risico's aan kleven. Middelgrote kantoren als Grant Thornton, BDO Seidman en McGladrey & Pullen spinnen garen bij deze marktverschuiving. En het personeelstekort komt ten goede aan alle accountants: Wervings- en selectiebureau Robert Half International verwacht dat de salarissen van controlerend accountants in 2005 zullen stijgen met vijf tot dertien procent.

PwC loost IXYS Corporation

Een voorbeeld deed zich eind 2004 voor. Toen trok PricewaterhouseCoopers in de VS zich terug als accountant van IXYS Corporation. Dit vanwege 'ernstige zorgen' over de interne beheersing van dat bedrijf en over het vermogen van het management om tijdig te kunnen voldoen aan de eisen van Section 404 (interne beheersing) van de Sarbanes-Oxley Act. Het accountantskantoor vreest de *resources* niet beschikbaar te hebben om een en ander vervolgens nog tijdig te kunnen beoordelen. PwC was al sinds 1983 de accountant van deze producent van halfgeleiders, en declareerde volgens *International Accounting Bulletin* over 2003 bijna een miljoen dollar aan controlekosten. BDO Seidman is de nieuwe accountant.

EY-dossier toch naar mediacommissariaat

"De uitspraak is voor ons enigszins een verrassing, maar wij leggen ons erbij neer."

Aldus woordvoerder Toby Ellson van Ernst & Young, na de beslissing van het gerechtshof in Den Haag op 30 december 2004 dat de accountants toch het controledossier van RTV West ter beschikking moeten stellen aan het Commissariaat van de Media.

In 2004 begon het commissariaat een onderzoek naar de financiële problemen bij RTV West en vroeg de accountants "inzage te geven in de onder hen berustende controledossiers betreffende RTV West en toe te staan dat daarvan kopieën worden gemaakt". Nadat het accountantskantoor het verzoek afwimpelde, spande de mediawaakhond een kort geding aan. Zonder succes. Volgens de voorzieningenrechter is weliswaar 'een ieder' verplicht aan een toezichthouder alle medewerking te verlenen die deze redelijkerwijs kan vorderen bij de uitoefening van zijn bevoegdheden. Maar deze verplichting en bevoegdheden zouden alleen gelden tegenover media en niet tegenover derden, zoals accountants. Bovendien zou in dit geval de noodzaak om het controledossier in te zien ontbreken, omdat de accountants niet de rechtmatigheid en doelmatigheid van de bestedingen van de financiële bijdragen hebben onderzocht.

In hoger beroep komt het gerechtshof Den Haag tot de tegenovergestelde conclusie: uit de totstandkoming van de Algemene wet bestuursrecht blijkt dat de wetgever onder 'een ieder' ook derden verstaat. Dat deze alleen informatie moeten verstrekken die de toezichthouder 'redelijkerwijs' kan vorderen, waarborgt volgens het hof voldoende dat de toezichthouder ook rekening houdt met het gerechtvaardigd belang dat de derde heeft bij weigering.

Ook over de noodzaak van inzage oordeelt het hof anders. Het controledossier bevat informatie die het commissariaat niet kan halen uit de administratie van RTV West, zoals het werkprogramma en de bevindingen van de accountants. Het commissariaat hoeft zich volgens het hof niet neer te leggen bij de mededeling van Ernst & Young dat het dossier geen nuttige informatie bevat, en geeft de accountants twee weken om de informatie alsnog te

verstrekken, op straffe van een boete van € 5.000 per dag met een maximum van € 500.000.

Volgens een woordvoerder had het Commissariaat van de Media de gevraagde informatie medio januari 2005 nog niet ontvangen. Een accountant van Mazars zou begin februari 2005 in opdracht van de toezichthouder de dossiers gaan inzien op het kantoor van Ernst & Young. (LVA)

FOTO: MARIA BROUWER

'De vuurwapenwet uit de achttiende eeuw is in hun grondwet gekomen. Dat starre beleid beperkt hun innovatievermogen.'

Hoogleraar Geert Hofstede over Amerikanen, in het Financieele Dagblad.

Honderdduizend digitale aangiften

De Belastingdienst heeft tot eind december 2004 al honderdduizend elektronische aangiften omzetbelasting van ondernemers ontvangen. Tot dat moment was elektronische aangifte nog vrijwillig. Sinds 1 januari 2005 is dit verplicht. Ongeveer driekwart van de ondernemers gebruikte voor de aangifte van de basisfaciliteit op de website van de Belastingdienst. De rest gebruikte een softwarepakket.

‘Als je kijkt naar het niveau dat daar aan de knoppen zit ... dat is niet het slimste volk.’

Mediaondernemer Willem Sijthoff over advertentiebureaus, in Management Team.

Britten: beperking claims, hogere straffen

Voor de zo vurig gewenste beperking van de civiele aansprakelijkheid moeten accountants volgens plannen van de Britse regering een zware prijs betalen: zij riskeren voortaan celstraffen bij het bewust of roekeloos uitbrengen van onjuiste oordelen. De Britse regering was altijd tegen een *liability cap*, maar komt nog dit voorjaar met concrete voorstellen.

De Britse plannen druisen in tegen de visie van oud-eurocommissaris Frits Bolkestein, die niets moest hebben van limitering, omdat het claimrisico accountants zou prikkelen tot zorgvuldig handelen. Dit is ook het standpunt van de meeste EU-lidstaten, inclusief Nederland. Wel gaan in het Europese parlement stemmen op om de aansprakelijkheid voor onzorgvuldig handelen te beperken met een Europese richtlijn.

De Utrechtse hoogleraar privaatrecht Ivo Giesen juicht dat niet toe. Hij vindt dat accountants gewoon aansprakelijk moeten blijven voor de schade die voortvloeit uit hun onzorgvuldig optreden. Dat ze die risico's nauwelijks kunnen verzekeren, neemt hij niet voetstoots aan. Onderzoek daarnaar liep steeds spaak op de weigering van verzekeraars om gegevens te verstrekken.

Volgens Giesen loopt het in de praktijk wel los met de aansprakelijkheidsrisico's: "Tegenover hun opdrachtgever kunnen accountants de aansprakelijkheid langs contractuele weg beperken. En tegenover derden zijn ze hooguit aansprakelijk wanneer die een bekende partij voor hen zijn." Dat accountantskantoren desondanks bij claims nogal eens een financiële schikking treffen, komt volgens hem door de wens te allen tijde een rechtszaak te vermijden. "Net als de tabaksfabrikanten in de Verenigde Staten proberen zij voor alles te voorkomen dat de rechter een veroordelend vonnis uitspreekt." (LVA)

Personalia

Ruud Vergoossen (43) is met ingang van 1 januari 2005 benoemd tot directeur van de postdoctorale accountantsopleiding aan de Universiteit Maastricht. Vergoossen blijft daarnaast hoogleraar in Maastricht en voorzitter van het directoraat Vaktechniek van Ernst & Young Accountants.

John Bendermacher (43) is per 1 januari 2005 benoemd tot directeur internal audit bij Robeco Groep. Tot die datum werkte hij als directeur internal audit & compliance bij NIB Capital, en eerder bij onder meer de Belastingdienst grote ondernemingen Amsterdam en als senior toezicht houder internationale banken bij De Nederlandsche Bank.

Har Gootzen (45) is per 1 januari 2005 toegetreden als vennoot bij het Limburgse Koenen en Co Accountants en Belastingadviseurs. De afgelopen vier jaar was Gootzen accountant en aandeelhouder bij Verhagen & Derks accountants en belastingadviseurs. Het totaal aantal vennoten bij Koenen en Co - acht vestigingen, 220 medewerkers - bedraagt nu negen.

Rudolf Winkenius (42) heeft per 1 januari 2005 Siem van Duin opgevolgd als voorzitter van de maatschap RSM Niehe Lancée Accountants en Belastingadviseurs. Winkenius is sinds 1983 als belastingadviseur werkzaam bij RSM Niehe Lancée en sinds 1995 als partner lid van de maatschap.

... en Zaken

Langeveld & Sigtermans gaat vanaf dit jaar verder als Lansigt accountants en belastingadviseurs. Het kantoor (65 mensen) heeft vestigingen in Alphen aan den Rijn, Boskoop en Gouda en opent dezer maanden een vierde vestiging in Nieuw Vennep Zuid.

Per 1 januari 2005 zijn de accountants- en (belasting)advieskantoren **Tymstra en Peltzer** (in Rijswijk) en **Bruinzeel + van der Graaf** (in Den Haag, Leiden en Rotterdam), samengegaan met de Haagse vestiging van **Arenthals Grant Thornton**. Door de samenvoeging ontstaat één nieuwe Arenthals Grant Thornton-vestiging, met zeven vennoten en 65 fulltime arbeidsplaatsen. Medio februari 2005 wordt een gezamenlijke locatie in Rijswijk betrokken.

Accountants voor de gezondheidszorg bv, **VVAA** belastingadviseurs en consultants bv, en **Barneveld Schevers** zijn per 1 januari 2005 gaan samenwerken. Barneveld Schevers en de accountants- en belastingadvies-tak van VVAA, alle vooral actief in de gezondheidszorg, willen daarmee hun dienstverlening versterken en positie uitbouwen. VVAA verkrijgt 54 procent van de aandelen in de nieuwe combinatie, de vennoten van Barneveld Schevers tezamen 46 procent.

De Noordwijkse accountantskantoren **ABIN Vink** en **Duinoord** zijn per 1 januari 2005 een samenwerkingsverband aangegaan. Door de schaalvergroting (nu vijftig medewerkers) verwachten ze meer mogelijkheden tot specialisatie en uitbreiding van diensten te creëren.

Accountants en juristen in zelfstandig forensisch bureau

Evert Jan Lammers, die zeven jaar voorzitter was van KPMG

Forensic Services in België, is op 1 januari 2005

begonnen met zijn nieuwe Instituut voor Financieel Onderzoek (IFO).

Het in Amersfoort gevestigde bureau

profileert zich als onafhankelijke speler op de markt

van forensische accountancy in zowel Nederland als België.

Behalve Lammers bestaat het bureau uit de

van BDO afkomstige registeraccountant Coen Mateijssen.

IFO beschikt over een netwerk van geassocieerde onderzoekers en adviseurs. Dit netwerk heeft een hoog ex-KPMG-gehalte. Tot de onderzoekers behoren onder anderen Jaap ten Wolde en Hans Blokdijk.

Ten Wolde was voorzitter van de forensische afdeling van KPMG

Nederland tot hij vorig jaar met pensioen ging; Blokdijk is hoogleraar accountancy en vertrok in 1992 als partner bij KPMG. Op de bank zitten verder oud-voorzitter van KPMG Consulting Wessel Ganzevoort en forensisch accountant Frits Hoek (ex-PricewaterhouseCoopers).

Lammers denkt Ganzevoorts expertise goed te kunnen gebruiken wanneer de onderzoekers stuiten op problemen in het bestuur van de onderzochte organisatie. Opvallend is verder dat hoogleraar criminologie Henk van de Bunt, onder meer bekend van de parlementaire enquête naar opsporingsmethoden, zich beschikbaar stelt om onderzoek te doen. De juridische expertise komt van advocaat Leo Spigt (onder meer Van der Valk), advocaat en hoogleraar ondernemings- en effectenrecht Mick den Boogert, en hoogleraar ondernemingsrecht Henri Ophof. Deze laatste drie adviseurs maken geen deel uit van de organisatie.

De Belgische vestiging van IFO bestaat naast Lammers uit twee Belgische onderzoekers. Lammers: "In België is de markt veel priller. Er zijn evenveel potentiële zaken als in Nederland, maar de vraag naar forensisch onderzoek is zes keer zo klein."

*'Een essay is er nu eenmaal om al redenerend een oorspronkelijke gedachte te ontwikkelen. (...)
Niet om verkooppraatjes te houden voor potentiële opdrachtgevers.'*

Pierre Spaninks in Management Team, over de lage kwaliteit van de inzendingen voor de Management Essay Prijs.

Nationaal Accountantscongres

De tweede editie van het Nationaal Accountantscongres vindt op 11 en 12 maart 2005 plaats in de Amsterdamse RAI, parallel aan De Nationale Carrièrebeurs. Het tweedaagse congres richt zich op bedrijfseconomie- en accountancystudenten (HBO en WO) in de laatste fase van hun studie en accountants met meer jaren werkervaring. Het programma is mede tot stand gekomen in samenwerking met het NIVRA, NOvAA en SRA, en omvat vakinhoudelijke workshops en presentaties, verzorgd door professionals van accountantskantoren en vakexperts. Congresbezoekers hebben gratis toegang tot De Nationale Carrièrebeurs, waar diverse accountantskantoren zich presenteren met een standpresentatie. Toegang is na (voor)registratie gratis, anderen betalen € 10,-. Kijk voor meer informatie, voorregistratie en het programma op internet: www.accountantscongres.nl. Zowel het Nationaal Accountantscongres als de Nationale Carrièrebeurs is een activiteit van Memory Productions Events.

Congresprogramma/workshops:

De accountant buitenspel - Welke maatregelen kunnen voorkomen dat het management zijn eigen weg gaat zonder de accountant te informeren?

Concurrentie - Markt en arbeidsmarkt.

The Global Standard - Europese Unie versus Verenigde Staten.

IAS 39: Dans rond derivaten

Off balance sheet accounting - Wat is daar tegen te doen? Het spanningsveld tussen de letter en de geest van nieuwe wet- en regelgeving.

Code Tabaksblat: de crisis voorbij?

WTA: een schisma? - Moeten/zullen kleinere accountantsorganisaties een vergunning aanvragen?

To profit or not to profit? - Werken bij de overheid.

Nieuwe accountantsverklaring

De International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB) van de International Federation of Accountants (IFAC) heeft een nieuw model voor de accountantsverklaring gepubliceerd.

Deze bestaat uit twee delen. Het eerste deel is in beginsel overal gelijk en handelt over de financiële rapportage. Het tweede deel gaat over aanvullende zaken die worden geëist door specifieke (nationale) wet- en regelgeving.

De nieuwe formulering is duidelijker over onder meer de verantwoordelijkheden van management en controlerend accountant, en over de verantwoordelijkheid van de accountant ten aanzien van het systeem van interne beheersing.

De nieuwe standaard wordt van kracht op 31 december 2006, ofwel voor jaarverslagen over 2007. Om verwarring over uiteenlopende teksten te voorkomen, staat de IAASB eerdere toepassing van het nieuwe verklaringsmodel niet toe.

Zie voor de nieuwe standaard: www.ifac.org.

Creatief met werven

De vele werkzaamheden ten gevolge van de Sarbanes-Oxley Act of 2002 (zie ook elders in deze rubriek) hebben van accountants een schaars product gemaakt. Niet alleen voor accountantskantoren, ook voor bedrijven. Dat leidt in de Verenigde Staten tot opvallende wervingsmethoden. Charles Swanson, directeur van de olie- en gaspraktijk van Ernst & Young, vertelt in de *Houston Chronicle* hoe sommige bedrijven gepensioneerde of naar andere sectoren uitgeweken accountants opbellen met aanbiedingen. Maar het kan gekker. Zo zag Swanson in een populaire lunchgelegenheid mensen gehuld in T-shirts met het opschrift 'If you're an accountant, ask me about a job opportunity'. Ook accountancy-studenten en mensen met accountancy-kennis bij concurrenten zijn een gewild wervingsobject.

Innovatievouchers

Vanwege groot succes van het proefproject Innovatievouchers stelt minister Brinkhorst van Economische Zaken vierhonderd vouchers extra beschikbaar. Een innovatievoucher is een bon waarmee bedrijven uit het midden- en kleinbedrijf voor 7.500 euro aan kennis bij een publieke kennisinstelling kunnen inkopen. Uit de eerste monitorgegevens blijkt dat bijna alle bedrijven die vanaf eind september 2004 een van de honderd kennisvouchers ontvingen er inmiddels mee aan de slag zijn gegaan.

Voor meer informatie: www.senter.nl/innovatievoucher of Postbus 51, telefoon 0800-6463951 of e-mail ezinfo@postbus51.nl.

Tekstverwisseling

In het januarinummer van 'de Accountant' is in het artikel 'Nederlandse eisen vaak strenger dan in andere landen' (rubriek Educatie) iets misgegaan in het opmaakproces. Een deel van de tekst behorend bij het aparte tekstkader waarin Leo Straathof commentaar geeft, is door een fout op een verkeerde plaats terechtgekomen. De passage vanaf het laatste tussenkopje 'Harmonisering urgent' in het artikel zelf (pagina 66), hoort thuis aan het eind van het desbetreffende kader.

'Geld van het havenbedrijfsleven aanwenden voor een defensiebedrijf is al bizar. Maar commissarissen die er blindelings mee instemmen is eigenlijk erger.'

Havenondernemer Hans Vervat over het schandaal bij het Rotterdams Havenbedrijf, in NRC Handelsblad.

Agenda

1 maart

Op 1 maart 2005 wordt het Risk-congres **In Control All strings attached** georganiseerd in Martiniplaza te Groningen. Informatie: www.riskcongres.nl.

11-12 maart

Op 11 en 12 maart 2004 wordt in de RAI te Amsterdam het **Nationaal Accountants Congres** georganiseerd. Informatie: www.accountantscongres.nl.

17 maart

Op 17 maart 2005 zal het zesde **Nationaal Sustainability Congres** worden gehouden in 't Spant te Bussum. Informatie: www.duurzaam-ondernemen.nl.

28 april

Elsevier Congressen organiseert op 28 april 2005 het congres **Wet toezicht accountantsorganisaties, actualiteiten en praktische gevolgen** in het Holiday Inn te Leiden. Informatie: www.elseviercongressen.nl.

20 mei

Op 20 mei 2005 zal de Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs in Rotterdam haar 52ste **Belastingadviseursdag** houden. Het thema is 'Toekomstvoorzieningen in een nieuw perspectief'. Informatie: www.fb.nl.

VERA

Voor informatie over VERA-seminars zie de VERA-pagina elders in dit blad of surf naar www.nivra.nl/vera.